

Handläggare
Julia Ögren
Telefon: 0850815022

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2024-03-21

Klimatfrågan ska vara ett krav i kommunens upphandlingar

Svar på medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

1. Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar att förvaltningens förslag till svar på medborgarförslaget godkänns

Sammanfattning

Den 14 december 2023 anmäldes ett medborgarförslag som handlade om miljökrav i upphandlingar. Förslagsställaren föreslog att kommuner bör utreda hur de ska kunna föra in som krav att de företag som deltar i upphandlingar ska redovisa sin miljö- och klimatpåverkan, samt att låta de faktorerna ha tyngd i valet av leverantör.

Stadens och stadsdelsförvaltningens inköpsarbete styrs av lagar, upphandlingslagar som har sin grund i EU-rätten, samt interna styrdokument. Av stadens miljöprogram framgår att miljökrav alltid ska ställas då det är motiverat samt syfta till att uppnå målen i miljöprogrammet. Ett systematiskt arbete med upphandlingskrav pågår inom staden med miljö- och klimatkrav i kategoriupphandlingar. Inom ramen för kategoristyrningen av upphandlingar ska klimatkraven också vidareutvecklas till fler områden än idag.

Förvaltningen konstaterar att de olika formerna och omfattningarna på upphandlingarna som sker inom stadsdelsförvaltningen gör att generella krav gentemot leverantörer i alla typer av upphandlingar och valet av leverantörer inte blir proportionerligt eller motiverat. Förvaltningen följer stadens styrning på området och ska genom sitt inköpsarbete bidra till att stadens miljömål uppnås.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning
Avdelningen för HR och kansli

Björkhagsplan 6
Box 5117
121 17 Johanneshov
Växel 08-508 150 00
Fax 08-508 15 099
skarpnack@stockholm.se
start.stockholm

Bakgrund

Den 14 december 2023 anmäldes ett medborgarförslag som handlade om att klimatfrågan ska vara ett krav i kommunens

upphandlingar. Förslaget överlämnades till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Förslagsställaren vill att alla kommuner ska utreda hur de ska kunna föra in som krav i alla upphandlingar att de företag som deltar ska redovisa sin miljö- och klimatpåverkan, samt att låta de faktorerna ha tyngd i valet av leverantör. Förvaltningen konstaterar att förslagsställaren riktar sig till alla kommuner i sitt förslag. Ärendet besvaras endast utifrån staden och stadsdelsförvaltningens arbete.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen HR & kansli och ekonomiavdelningen, och har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 14 mars 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förslagsställaren vill att alla kommuner ska utreda hur de ska kunna föra in krav på redovisning av miljö- och klimatpåverkan från leverantörer och att låta det ha tyngd i valet av leverantör.

Stadens och stadsdelsförvaltningens inköpsarbete styrs av lagar, upphandlingslagar som har sin grund i EU-rätten, samt interna styrdokument. Lagen styr exempelvis hur krav får ställas i en upphandling, men inte vilka krav som ställs. Den styr också i viss mån omfattningen av politiska mål-krav som får ställas, men inte hur organisering och bedrivande av upphandling får ske. Varje bolag och förvaltning inom staden är en egen upphandlande myndighet, men huvuddelen av den interna styrningen är centralt framtagen och gäller för hela staden.

Stockholms stad har två huvudsakliga styrdokument när det kommer till miljökrav i upphandlingar, Stockholms stads program för inköp samt Miljöprogrammet. I Stockholms stads program för inköp framgår att arbetet för miljö och klimat ska göra tydliga avtryck inom alla politiska områden. Inköpsarbetet lyfts fram som ett betydelsefullt verktyg för att nå stadens mål på området. Stadens miljöprogram styr och vägleder inköpsarbetet för att målen ska kunna nås. Miljöprogrammet har antagit två långsiktiga inriktningsmål för minskad klimatpåverkan. Dessa mål är: 1. Ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040 2. En fossilfri organisation 2030, och därtill finns ett antal specificerade mål för att uppnå inriktningsmålen. Det framgår av miljöprogrammet att miljökrav alltid ska ställas i upphandlingar då det är motiverat samt att dessa ska syfta till att uppnå målen i miljöprogrammet. När upphandlingar sker i upphandlingssystemet ska upphandlaren ange vilka av stadens miljömål som kraven i deras upphandling bidrar till.

Ett arbete med upphandlingskrav pågår inom staden gällande miljö- och klimatkrav i kategoriupphandlingar. Inom ramen för kategoristyrning av upphandlingar ska klimatkraven vidareutvecklas. Kategoristyrkt inköpsarbete innebär att inköp inom olika områden (kategorier) planeras och genomförs med utgångspunkt i analys av behov, inköpsmönster samt affärs- och marknadsförhållanden. Kategoristyrning är ett nytt arbetssätt och fokus ligger för närvarande på fordon, livsmedel och måltider elkraft, vitvaror och möbler. En vidareutveckling av kategoristyrningen och utökning till andra inköpsområden, kommer att kunna leda till samordningsvinster och att resurser används mer effektivt.

Förvaltningen konstaterar att staden idag har styrning på området som gör tydligt att upphandlingar och inköp ska bidra till att uppnå stadens miljömål där det är motiverat. Upphandling är en reglerad process som kan se olika ut beroende på vad det är som ska upphandlas och upphandlingens storlek. De olika formerna och omfattningarna på upphandlingarna som sker inom stadsdelsförvaltningen gör att generella krav gentemot leverantörer och i valet av leverantörer i samtliga typer av upphandlingar inte blir proportionerligt eller motiverat. Förvaltningen följer stadens styrning på området och ska bidra till att miljömålen uppnås.

Förvaltningen föreslår att Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar att tjänsteutlåtandet godkänns som svar på medborgarförslaget.

Karin Bülow
Stadsdelsdirektör
Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Jonas Ransmyr
Avdelningschef
Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Medborgarförslaget

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Stadsdelsdirektör	2024-02-22
Jonas Ransmyr, Avdelningschef	2024-02-22